

דף נג.

עין משפט ז.

יו"ד סימן קב סעיף א

א. כל דבר שיש לו מתירין ^ה כמו ביצה שנולדה ביום טוב שראויה למחר אם נתערבה באחרות ביו"ט בין שלמה ^ו בין מעורבכת כולם אסורות ^ז. ואם נתערבה בשאינה מינה ^ח בטלה בששים ^ט.

הגה: אם לבנו בה המאכל ^י או תיקנו בה הקדירה ^כ כגון מילאוה בתרנגולת אינה בטלה.

ה. בגמ' ביצה ג' ובכמה מקומות בש"ס, ואע"ג דמדאורייתא חד בתרי בטיל דכתיב אחרי רבים להטות החמירו רבנן הואיל ויש לו מתירין לאחר זמן לא יאכלנו באיסור ע"י ביטול. ט"ז ס"ק א' מרש"י בכיצה שם.

ו. שאז לא בטילה מצד דבר שבמנין, כמבואר בסי' פ"ו סעיף ג' וקמ"ל כאן דלא רק חומרא של דבר שבמנין אלא גם מצד דבר שיש לו מתירין. ט"ז ס"ק ב'.

ז. אפי' בספק אם נולדה ביו"ט אסור דבדבר זה חמור דבר שיש לו מתירין, שאפי' בספק איסור דרבנן אסור כיון שיש לו מתירין. ט"ז ס"ק ג'. וכך דעת השו"ע ורק בצורך גדול ובמקום הפסד העלה בכף החיים דיש לסמוך על המתירין בספק נולדה ביו"ט. כף החיים אות ג'.

ח. כאן אזלינן בתר שמא ולא בתר טעמא דאם הם שווים בשם אע"ג דלא שווים בטעם הו"ל מין במינו ולא בטיל ואם אינם שווים בשם אפי' ששוים בטעם הו"ל מין בשאינו מינו ובטיל. ש"ך ס"ק ג'.

ט. ואע"ג דלענין בריה וחתוכה הראויה להתכבד אין חילוק בין במינה לשלא במינה, וכמו בסי' ק"א סעיף ו' שאני בדבר שיש לו מתירין שאין החשיבות מצד האיסור עצמו אלא מצד שיהיה לו היתר אח"כ, בזה לא רצו חכמים שיתבטל אבל כשנתערב דבר שיש לו מתירין שלא במינו שאין ההיתר נקרא על הדבר האסור אלא ע"ש הדבר שנתערב בו הוי כמי שאין לו מתירין. ש"ך ס"ק ד'.

דבר שיש לו מתירין שנתערב ולא בטיל ומתערובת זו נשפך אחד למקום אחר אם בזה אמרינן כל דפריש מרובא פריש ומותר בזה יש מחלוקת בין הצ"צ לצל"ח ועוד, וכתב הכף החיים דלצורך גדול יש לסמוך על המתירין. כף החיים אות ח'.

י. כך פסק במר"ן שו"ע או"ח סי' תקי"ג סעיף ג'. ואם מרחו בה חלות ביו"ט א"צ לקחת מהחלה רק כדי נטילה והשאר מותר ביו"ט והכדי נטילה מותר למחר. כף החיים אות י'.

כ. ומיקרי מין במינו דכל דבר שצריך זה לזה כמו מים ומלח בעיסה הו"ל מין במינו. ט"ז ס"ק ו' מתוס', ואפי' לטעמא לחוד בלי לשם מראה ג"כ לא בטיל. ש"ך ס"ק ה' ו'. וכל שבא לתקן בין לחזותא בין לטעמא הוי מין במינו ולא בטיל. וכ"כ בביאור הגר"א אות ו'. כף החיים אות י"א.